

Lieta Nr.A43014112

SKA – 25/2015

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2015.gada 2.februārī

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta tiesnešu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese R.Vīduša

tiesnese V.Krūmiņa

tiesnesis J.Neimanis

rīcības sēdē izskatīja SIA „Palink” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 23.janvāra spriedumu administratīvajā lietā, kas ierosināta pēc SIA „Palink” pieteikuma par Konkurences padomes 2012.gada 12.oktobra lēmuma Nr.E02-80 atcelšanu, sakarā ar.

Aprakstošā daļa

[1] Konkurences padome ar 2012.gada 12.oktobra lēmumu Nr.E02-80 konstatēja pieteicējas SIA „Palink” darbībās Konkurences likuma 15. panta otrās daļas pārkāpumu (nepaziņošana par tirgus dalībnieku apvienošanos) un pieteicējai par to piemēroja naudas sodu 36 603,38 *euro* (25 725 latus). Lēmumā konstatēts, ka, pieteicējai noslēdzot līgumu par iepriekš cita tirgus dalībnieka nomāto tirdzniecības telpu nomu, ir notikusi tirgus dalībnieku apvienošanās, un par to netika iesniegts ziņojums Konkurences padomei, kā to paredz Konkurences likuma 15.panta otrā daļa.

[2] Pieteicēja iesniedza administratīvajā tiesā pieteikumu par minētā lēmuma atcelšanu.

[3] Administratīvā apgabaltiesa ar 2014.gada 23.janvāra spriedumu pieteikumu noraidīja. Spriedumā ietverti turpmāk minētie apsvērumi.

Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktu tirgus dalībnieku apvienošanās ir citstarp arī tāds stāvoklis, kad viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot. Aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšanu uzskata par apvienošanos, ja tā palielina minēto aktīvu un tiesību ieguvēja tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai tirgus dalībniekiem pirms apvienošanās jāiesniedz Konkurences padomei pilns ziņojums, ja apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā bijis ne mazāks par 35 572 000 *euro*. Ziņojums tomēr nav jāiesniedz, ja viena no diviem apvienošanās dalībniekiem apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā nepārsniedz 2 134 000 *euro*.

Ievērojot Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi Nr.800) 7. un 8.punktu, jāņem vērā apvienošanās dalībnieku apgrozījums no konkrētajiem aktīviem, kā arī tirgus dalībnieku kopējais apgrozījums no pamatdarbības par 2010.finanšu gadu. Atbilstoši lēmumā norādītajam pieteicējas kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā bija 103 827 074,12 *euro*, bet iepriekšējā telpu nomnieka SIA „Rimi Latvia” apgrozījums, kas iegūts, lietojot tos pašus aktīvus, pārsniedza 2 134 000 *euro*. Summējot minētos apgrozījumus, secināms, ka kopējais apgrozījums pārsniedz Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikto. Tādēļ pieteicējai pirms apvienošanās bija jāiesniedz pilns ziņojums.

Konkurences padome lēmumā pamatoti secinājusi, ka pieteicējai uzliekams naudas sods 142,29 *euro* (100 latu) apmērā par katru dienu, kad netika paziņots par apvienošanos. Padome pamatoti atzinusi par nepieciešamu samazināt piemērojamā naudas soda apmēru, jo pieteicēja ar nokavējumu un pēc vairākiem padomes aicinājumiem iesniedza ziņojumu par apvienošanos un sadarbojās ar padomi. Tāpat padome pamatoti ņēmusi vērā, ka nokavējuma termiņā nav ieskaitāms tas laiks, kad bija pasludināts pieteicējas maksātnespējas process.

[4] Pieteicēja par apgabaltiesas spriedumu iesniegusi kasācijas sūdzību, norādot tajā turpmāk minētos apsvērumus.

[4.1] Interpretējot Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktu kopsakarā ar Komisijas konsolidēto jurisdikcijas paziņojumu saskaņā ar Padomes Regulu (EK)

Nr.139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (2008/C 95/01) (turpmāk – Komisijas paziņojums), par apvienošanas uzskatāma tikai tāda aktīvu izmantošanas tiesību iegāde, kas spēj patstāvīgi bez papildu investīcijām radīt apgrozījumu. Konkrētajā gadījumā tas nav konstatējams, jo pieteicējai bija vēl papildus jāinvestē līdzekļi, lai veiktu telpās saimniecisko darbību, īpašumam bija nostiprināti vairāki apgrūtinājumi, kā arī no nomas līguma izrietēja vairāki ierobežojumi, kas neļāva izmantot pilnībā visas no Civillikuma izrietošās tiesības.

[4.2] Lietā piemērojami vispārīgie paziņošanas kritēriji, kas izriet no Konkurences likuma 15.panta otrās daļas un 2.¹daļas, kā arī kritēriji, kas attiecināmi uz aktīvu iegādes darījumiem un nostiprināti noteikumu Nr.800 12.punktā. Proti, apgrozījums jāaprēķina tiem tirgus dalībniekiem, kas apvienojas un ir iesaistīti konkrētajā darījumā (šajā gadījumā – nomas līguma noslēgšanā), tas ir, pieteicējai un telpu iznomātājam SIA „Pellston nami”. Atbilstoši Noteikumu Nr. 800 12.punktam bija jāņem vērā apgrozījums, kas iegūts no konkrēto aktīvu izmantošanas iznomātāja saimnieciskajā darbībā. Tā kā SIA „Pellston nami” apgrozījums no telpu iznomāšanas 2010.gadā nepārsniedza 2 143 000 *euro*, pieteicējai nebija jāiesniedz apvienošanās ziņojums.

[4.3] Padomes skaidrojums, ka, aprēķinot dalībnieku apgrozījumu tieši mazumtirdzniecības nozarē, ir jāņem vērā tā mazumtirgotāja apgrozījums, kas plāno nomāt telpas, un mazumtirgotāja apgrozījums, kas iepriekš nomājis šīs pašas telpas, ir pretējs normatīvajiem aktiem. Šāds regulējums nav paredzēts ārējā normatīvajā aktā. Turklāt šādi kritēriji nav skaidri un pieejami pašiem apvienošanās dalībniekiem. Proti, informāciju par iepriekšējā nomnieka apgrozījumu pieteicējai nav iespējams iegūt pašai. Padome nelabvēlīgu administratīvo aktu nevarēja pamatot ar šo skaidrojumu, jo tas ir iekšējais normatīvais akts.

[4.4] Tiesa nav izvērtējusi padomes uzliktā soda apmēra pamatojumu, tiesiskumu un tā atbilstību lietderības apsvērumiem. No lēmuma neizriet kritēriji, pamatojoties uz kuriem veikts naudas soda samazinājums tieši konkrētajā apmērā.

Motīvu daļa

[5] Iebilstot pret pārkāpuma kvalifikāciju, pieteicēja norāda, ka nav vērtēti tās argumenti, ka patiesībā nenotika apvienošanās. Tam nevar piekrist. Apgabaltiesa ir pārbaudījusi Konkurences padomes lēmuma argumentāciju un pēc tās konstatējusi, ka pastāvēja visi likumā noteiktie apstākļi, kuros pieteicējai laikus vajadzēja paziņot padomei par apvienošanas. Būtībā tas sniedz pietiekamu atbildi par to, vai bija pamats piemērot Konkurences likuma 15.panta otro daļu un normas, kas paredz sekas par ziņojuma

neiesniegšanu. Tas, ka nav izvērstas argumentācijas par katru pieteicējas norādīto iebildumu, pats par sevi nav pamats apgabaltiesas sprieduma atzīšanai par nepamatotu.

[6] Pārbaudot pieteicējas argumentus, arī tiesnešu kolēģijai nerodas šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu.

[7] Atsaucoties uz Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktu un uz Komisijas paziņojumu, pieteicēja norāda, ka nomātās tirdzniecības telpas nevar tikt uzskatītas par tādām, kuras mazumtirgotājs (pieteicēja) varēja uzreiz un bez papildu investīcijām izmantot, uzsākot darbību tirgū. Pieteicējas ieskatā, šīs lietas ietvaros tirdzniecības centra telpas nevar tikt uzskatītas par tādiem aktīviem, kas spēj patstāvīgi radīt apgrozījumu jaunajam lietotājam.

Tiesnešu kolēģijai nav šaubu, ka pieteicējai noteikti bija nepieciešams piemērot nomātās lielveikala telpas sava uzņēmuma vajadzībām un savai tirdzniecības politikai. Būtībā tas ir parasti sagaidāms, kad viens tirgus dalībnieks pārņem cita tirgus dalībnieka aktīvus. Tomēr Konkurences padomes lēmumā ir sniegti no ekonomiskā viedokļa reālistiski uz konkrēto gadījumu attiecināmi argumenti, kāpēc aktīviem tomēr piemita spēja piesaistīt agrākā nomnieka tirgus daļu: pirms pieteicējs telpas nomāja tā paša tirgus (mazumtirdzniecība) dalībnieks, kurā darbojas pieteicēja; pieteicēja minētajā telpās izvietoja līdzīga vai gandrīz identiska rakstura un preču sortimenta struktūrvienību; iepriekšējā nomnieka saimnieciskā darbība attiecīgajās telpās bija ilgstoša (7 gadi), tā rezultātā patērētājos tika nodibināts zināms pieradums un tradīcijas iepirkšanās ziņā, kas garantē arī zināmu patērētāju un klientu loku. Nepastāv apstākļi, kas liecinātu par pretējo (ilgs pārtraukums telpu lietošanā, neliela tirgus daļa utt.). Arī tiesnešu kolēģijai, vērtējot Konkurences padomes argumentāciju un ņemot vērā dzīvē gūtos novērojumus, nešķiet, ka esošu lielveikala telpu pielāgošana cita tirgotāja tirdzniecības vajadzībām prasītu tādas investīcijas, kas, samērojot ar ieguvumiem no tradicionāli apmeklēta tirdzniecības centra spējas piesaistīt tirgus apgrozījumu, liktu to uzskatīt par patstāvīgu jaunas tirgus daļas iekarošanu.

[8] Pieteicēja argumentē, ka aktīvi bija būtiski apgrūtināti ar hipotēkām, pastāv būtisku zaudējumu riski, ņemot vērā veiktos ieguldījumus, kā arī pastāvēja ierobežojumi nomas telpu izmantošanai saimnieciskajai darbībai pēc pieteicējas pašas ieskatiem.

Ciktāl šie argumenti ir vēlme norādīt uz pieteicējas investīciju nozīmību, tiesnešu kolēģijai jau iepriekš norādītā iemesla dēļ nerodas šaubas par aktīvu pārņemšanas atbilstību apvienošanās jēdzienam. Saimnieciskās brīvības ierobežojumam nav nozīmes, jo, vērtējot aktīvu nozīmi šīs apvienošanās kontekstā, ir būtiski konstatēt sakritību starp agrākā nomnieka

un pieteicējas saimniecisko darbību. Šie ierobežojumi nekādi neierobežo aktīvu prognozēto spēju piesaistīt pieprasījumu tajā pašā tirgū.

Ja savukārt pieteicēja ar to vēlas norādīt uz aktīvu pārņemšanas iespējamo nepastāvīgo raksturu (ka tirgū varētu nenotikt strukturālas izmaiņas), tad arī tas nerada šaubas par Konkurences padomes lēmuma un apgabaltiesas sprieduma pamatotību. Konkurences padomei nav jāvadās no pieņēmuma, ka pieteicējas biznesa plāns ir lemts neveiksmei un tādēļ nebūs ilgstošs; ir pamatoti pieņemt, ka komersants ir novērtējis riskus un biznesa plāna dzīvotspēju.

[9] Pieteicēja iebilst pret apgabaltiesas secinājumu, ka Konkurences padome pareizi noteikusi apvienošanās dalībnieku apgrozījumu.

Pieteicējas ieskatā, piemērojot Konkurences likuma 15.panta 2.¹daļas izņēmumu (par apvienošanos nav jāziņo, ja vienam no diviem apvienošanās dalībniekiem apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā nepārsniedz 2 134 000 *euro*), par apvienošanās dalībnieku līdztekus pieteicējai ir uzskatāms nevis iepriekšējais telpu nomnieks, SIA „RIMI Latvia”, bet telpu iznomātājs un konkrētā darījuma – nomas līguma – dalībnieks, SIA „Pellston nami”.

Šādam argumentam nevar piekrist. Tiesa, Konkurences padome ir vairākkārt nodēvējusi SIA „Pellston nami” par apvienošanās dalībnieku, un arī padomes mājas lapā publicētajā skaidrojumā ir minēts, ka šāda veida gadījumos iznomātājs (aktīvu īpašnieks) ir apvienošanās dalībnieks. Tomēr no likuma, kā arī Konkurences padomes lēmuma kopumā un jo īpaši no daļas par apgrozījuma noteikšanu ir nepārprotami skaidrs, ka tirgus strukturālās izmaiņas tiek saskatītas tajā, ka pieteicēja turpmāk lietos tos aktīvus, kurus iepriekš lietoja cits mazumtirdzniecības tirgus dalībnieks. Tieši aktīvu izmantošana konkrētajā tirgū ir būtiska, vērtējot tirgus dalībnieku apvienošanos un iespējamo koncentrāciju, un šāds secinājums ir vienlīdz attiecināms uz jebkuru tirgu, ne tikai mazumtirdzniecību. Tādēļ par apvienošanās dalībniekiem Konkurences likuma 15.panta izpratnē ir uzskatāmi attiecīgā tirgus dalībnieki; attiecībā uz aktīvu iegūšanu ir jāvērtē attiecīgajā tirgū aktīvu radītais apgrozījums. Konkurences padomes skaidrojums tomēr nav uzskatāms par maldinošu, jo pārējā skaidrojuma tekstā ir pareizi paskaidrots, kā tieši ir jānosaka apgrozījums saistībā ar mazumtirdzniecības telpu nomu.

Apvienošanos var īstenot dažnedažādos veidos, tostarp juridiski tā var veidoties no dažādu darījumu kopuma. Taču tirgus strukturālo izmaiņu vērtējumā ir būtiska tirgus dalībnieku veikto darbību ekonomiskā būtība. Tā, šajā gadījumā, patērētāju acīs nav nozīmes (un tāpēc tam nav ietekmes uz veikto darbību sekām tirgū), vai lielveikala telpas bija īpašumā

iepriekšējam tirgotājam un vai tagad tās ir īpašumā pieteicējai, vai arī telpas tiek izmantotas uz nomas līguma pamata un tādējādi telpu pārņemšana notiek caur nomas līgumu slēgšanu. Tāpat nebūtu nozīmes, vai starplaikā telpas juridiski pabijušas citu īpašnieku vai nomnieku valdījumā, kamēr vien var konstatēt, ka tās saglabā saikni ar iepriekšējā aktīvu izmantotāja tirgus daļu un spēj turpināt ģenerēt apgrozījumu nākamajam telpu lietotājam – tirgus dalībniekam.

[10] Nav pamatots pieteicējas arguments, ka tiesiskais regulējums ir neskaidrs un sods piemērots, pamatojoties uz Konkurences padomes iekšēju tiesību aktu. Saprotot apvienošanās kontroles mērķi, komersantam, ņemot vērā tā nepieciešamo un sagaidāmo orientēšanos Konkurences likuma prasībās, ir jāsaprot arī Konkurences likuma 15.panta attiecināmība uz tirdzniecības telpu pāreju atbilstoši katra konkrēta gadījuma apstākļiem. Turklāt Noteikumu Nr.800 III nodaļa likuma normu interpretāciju padara vēl skaidrāku.

[11] Pieteicējas argumenti par soda naudas apmēra noteikšanas pamatojuma trūkumu ir formāli, jo tikai vispārīgi norāda uz precīzāka aprēķina vai formulas neesību. Taču ir būtiski, ka Konkurences padome ir norādījusi, kādā ceļā (kādus apstākļus apsverot) ir nonākusi pie soda naudas galīgā apmēra. Apgabaltiesa ir to pārbaudījusi un, respektējot iestādes rīcības brīvību, pārbaudījusi apsvērumu atbilstību likumam. Nav pamata nepieņemt apgabaltiesas vērtējumam.

[12] Ņemot vērā minēto, kasācijas tiesvedības ierosināšanai nav pamata, jo kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu un lietai nav nozīmes judikatūras veidošanā.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.¹panta otrās daļas 2.punktu un 129.¹panta otrās daļas 4.punktu, tiesnešu kolēģija

n o l ē m a

Atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar SIA „Palink” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 23.janvāra spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	(paraksts)	R.Viduša
Tiesnese	(paraksts)	V.Krūmiņa
Tiesnesis	(paraksts)	J.Neimanis

NORAKSTS PAREIZS

Augstākās tiesas
Administratīvo lietu departamenta
tiesnese
Rīgā 2015.gada 2.februārī

R.Viduša

